

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

veritas propter semetipsum operatus est Dominus: im-
pium quæque ad diem malum. Sensus enim horum
verborum non est, quod Deus impiorum sub-
stantiam seu naturam eo sine condiderit, ut eos
à gloria excluderet, & penis æternis addiceret:
sed ut explicant Estius & Salazar ibidem, in tan-
tum Deus dicitur impium ad diem malum fecis-
se, in quantum peccata quæ impij ex propria ma-
litiâ & defectibilitate committunt, ad suam glo-
riam ordinat, quia supplicium de illis sumens,
justitiæ suæ severitatem ostendit. Unde in ver-
sione Septuaginta sic legitur: *Omnia operatus est*
Dominus propter semetipsum: impij autem in die mala
peribunt. Vel ut habetur in paraphrasi Chaldaica:
Impius servatur in diem malum.

Alij hunc locum aliter interpretantur, & vo-
lunt ideo Deum dici creasse impium ad diem
malum, quia illum condidit, ut per illum diem
malum, hoc est diem afflictionis, ad pios exer-
cendos, aut puniendos, immitat. Multi enim di-
vina permissione semper suis malis moribus exer-
citiis bonorum sunt. Est malus homo quidam
malleus Dei, quo sculpsit in lapidibus vivis & e-
lectis imaginem filij sui, ut electi mereantur in
caelesti edificio colloari, quem tamen malleum
post opus perfectum artifex frangit. Ne igitur
putes gratis esse malos in mundo, & nihil boni
de illis agere Deum: *Omnis enim malus* (inquit Au-
gustinus) *aut ideo vivit ut corrigatur, aut ut per il-
lum bonus exercetur.*

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primo contra primam conclusio-
nem. Permissio peccati originalis est effe-
ctus divinæ providentiæ, cum non sit à Deo tem-
erariè & fortuito: Sed illa in reprobis non est
effectus prædestinationis, ut patet: Ergo effectus
reprobationis est. Consequentia videtur manife-
sta, quia providentiæ divinæ ad quæ dividitur
in prædestinationem & reprobationem; unde si
talis permissio non sit effectus prædestinationis,
oportet quod sit effectus reprobationis.

Respondeo distinguendo Majorem: Est effe-
ctus divinæ providentiæ generalis, concedo Ma-
jorem. Specialis nego Majorem, & concessa Mi-
norem, nego Consequentiam. Itaque præter præ-
destinationem & reprobationem, quæ sunt pro-
videntiæ speciales ordinis supernaturalis, datur
intra illum ordinem providentiæ aliqua gene-
ralis, ad quam pertinent aliqui effectus superna-
turales, cujusmodi est gratia, & justitia origina-
lis collata Adamo in statu innocentie, & conse-
quenter permissio peccati originalis.

Obijcies secundo contra eandem conclusio-
nem. Quidquid conducit ad finem reprobationis,
est effectus illius: Sed peccatum originale, &
consequenter ejus permissio, in reprobis, ad fi-
nem reprobationis, qui est exclusio à gloria, vel
divinæ justitiæ manifestatio, de facto conducit:
Ergo est ejus effectus.

Respondeo primo distinguendo Majorem. Si
ex intentione illius producat, vel imperetur,
concedo Majorem. Secus, nego Majorem. Pec-
catum autem originale non fuit à Deo permis-
sum ex intentione finis reprobationis, sed ex in-
tentione incarnationis & prædestinationis Chri-
sti, ut supra annotavimus. Vel secundo distinguo
eandem Majorem. Quidquid conducit &c. ut
mediū, concedo Majorem, ut causā, nego Ma-
jorem. Similiter distinguo Minorem. Peccatum

Tom. II.

A originale ad finem reprobationis conducit, ut
ejus causā motiva concedo Minorem. Ut me-
diū ad illum ordinatum, nego Minorem, &
Consequentiam. Solutio patet ex dictis articu-
lo precedenti.

Advertendum tamen est, quod originale pec-
catum potest dupliciter considerari. Primò, ut
præcessit in Adamo tanquam in capite totius ge-
neris humani, & hoc peccatum primariò fuit
peccatum personæ, & secundariò peccatum na-
turæ, convenienterque appellari potest pecca-
tum originans; nam ab illo derivantur singula o-
riginalia peccata, quæ singulis filijs Adæ ab eo
simul cum natura communicantur. Et secundum
hanc considerationem, peccatum Adæ, & ejus
permissio, non dicit ordinem ad reprobationem
alicujus, sed solum consideratur illud peccatum
tanquam morbus totius naturæ humanæ, in cu-
jus remedium venit Christus. Secundo conside-
rari potest ut contrahitur per carnalem propa-
gationem à singulis filijs Adæ, & ut illis inest; &
in hac consideratione, permissio seu derelictio
in peccato originali quod inest reprobis, perti-
net ad reprobationem, saltem quando non re-
mittitur, sed in illo perseverat reprobis usque
ad mortem. Quod ut magis declaratur,

Advertendum est secundo, peccatum origi-
nale, etiam ut contractum in posteris, posse ad-
huc spectari duobus modis. Primò secundum suā
primam contractionem, & primum esse. Secun-
dò quantum ad suam permanentiam, & veluti
continuationem vel permissionem perma-
nendi, sicut dicitur de alijs peccatis, quantum
ad commissionem eorum, & indurationem, vel
permanentiam in illis. Primò modo dicendum
est, permissionem originalis non esse effectum
reprobationis, sed eam antecedere, & esse illius
causam, ut supra explicatum est. Secundo verò
modo est reprobationis effectus. Videatur Alva-
rez disp. 40. & 110. de auxilijs.

Obijces tertio contra secundam conclusionem.
D Reprobatio est actus justitiæ punitivæ: Sed per-
missio primi peccati actualis non potest esse actus
punitivæ justitiæ, cum nullam culpam præce-
dentem supponat: Ergo non potest esse reproba-
tionis effectus.

Respondeo primò distinguendo Majorem.
Reprobatio est actus justitiæ punitivæ, quantum
ad ultimum ejus effectum, qui est æterna dam-
natio, concedo Majorem. Quantum ad primum,
qui est prima permissio peccandi, nego Majoré.

Vel secundo distinguo eandem Majorem. Re-
probatio pro materiali est actus justitiæ vindic-
ativæ, concedo Majorem. Pro formali, nego
Majorem. Nam sub hac ratione est actus divinæ
providentiæ, cujus est permittere non solum
mala naturæ, qualia sunt monstra, corruptiones,
& ægritudines, sed etiam mala opposita gratiæ,
qualia sunt peccata, quæ sunt veluti monstra or-
dinis gratiæ, & defectus seu corruptiones illius.

Tertio data Majori, nego Minorem: licet e-
nim prima permissio peccandi non supponat
culpam præcedentem actualem, supponit tamen
culpam originalem, & sit in penam illius, &
consequenter est actus justitiæ punitivæ. Solutio
est D. Thomæ 2. 2. quæst. 2. art. 7. ad 2. ejus verba
supra retulimus.

Obijcies quarto contra eandem conclusionem.
Voluntas permittendi reprobo peccatum nun-
quam remittendum, est prior in Deo secundum
rationem voluntate reprobandi illum: Ergo per-
missio

missio peccati non ex effectus reprobationis. A
Consequencia videtur manifesta, nullus enim
effectus potest suam causam præcedere. Antecedens
verò probatur: nam, ut supra ostendimus,
voluntas damnandi aliquem, supponit prævisionem
peccati numquam remittendi, & consequenter
ejus permissionem.

533 Respondeo primò, distinguendo Antecedens.
Est prior voluntate reprobandi, reprobatione
positivà, quæ importat voluntatem damnandi
& infligendi penam æternam damni & sensus,
concedo Antecedens, Reprobatione negativà,
quæ dicit solum voluntatem excludendi à gloria,
ut beneficio indebito, nego Antecedens. Hæc
enim voluntas prius in Deo concipitur, quam
voluntas permittendi peccatum: quia, ut supra
dicebamus, sicut in consequendo finem, connaturalis
agens incipit ab intentione illius, & postea
procedit ad eligenda media consecutiva illius:
ita in deficiendo à fine, connaturalis incipit
ad voluntate defectus ab illo, quam à voluntate
defectus à mediis. Unde sicut in prædestinatione
prior est in Deo voluntas glorificandi electos,
quam voluntas dandi gratiâ & merita, quæ
sunt media ad vitam æternam conducentia. Ita
in reprobatione, prius in Deo concipitur voluntas
excludendi reprobum à gloria, quam voluntas
permittendi peccatum actu, quia talis
permissio habet rationem mediæ ad illum finem
conducentis.

534 Secundò respondent aliqui cum Capreolo: etiam
voluntatem damnandi, & infligendi penam
damni & sensus, esse in Deo priorem voluntate
permittendi peccatum. Quam responsionem
explicat, prænotando ex D. Thoma supra
quæst. 19. art. 9. in corpore: quod pena potest
considerari dupliciter, vel per se, ut pena est, &
malum ejus cui infligitur, vel ratione adjuncti,
& quatenus est manifestativa iustitiæ vindicativæ
Dei, qualiter de illa gaudent beati, & Deus
illam vult, absque eo quod dicatur odio habere
homines. Quæ doctrinâ supposita dicunt, quod
licet pena, ut pena est, non sit volita & intenta
à Deo antecederet ad prævisionem culpæ, ejusque
permissionem, bene tamen quatenus est utilis
ad manifestationem vindicativæ iustitiæ, seu
quatenus in eo relucet bonum divinæ iustitiæ,
quod est per se volitum & intentum à Deo. Hæc
solutio sustineri potest, dummodo addatur quod
voluntas damnandi, seu infligendi penam, quatenus
in ea relucet bonum iustitiæ divinæ, est
prior in genere causæ finalis prævisione & permissione
culpæ: ab ea tamen dependet & est illa
posterior in genere causæ materialis seu occasio-
nalis. Nam, ut supra ostendimus, cum posterioritate
in genere causæ materialis stare potest prioritas
in genere causæ finalis, eò quod causæ sint
sibi invicem causæ, & quod est prius in uno
genere, potest esse posterius in alio.

S. III.

Duo corollaria notatu digna.

535 EX dictis in hac disputatione inferes primò,
hunc ordinem esse statuendum in actibus
divini intellectus & voluntatis, ad reprobationis
negotium concurrentibus. Primò Deus voluit
voluntate antecedente, omnes homines salvos
fieri, & simul decrevit dare omnibus hominibus
in suo capite iusticiam originalem, cum
hac conditione, quod si illam conservaret, etiam
in posteros eam transfunderet; simulque voluit

ipsi dare auxilia sufficientia ad illius conservationem. Postea in alio signo rationis, propter aliquem
occultum finem, vel propter finem generalis providentiæ, quæ unamquamque creaturam
secundum suam naturæ conditionem gubernat, voluit Adamo denegare auxilium efficax,
cujus subtractione prævidit quod deficeret ab originali iustitia, & ex permisso ac præviso originali peccato,
sumpsit occasionem ostendendi suam misericordiam in Christi Incarnatione,
quem decrevit in tertio signo mittere pro redemptione humani generis à peccato originali,
& ab aliis actualibus, quæ in illo pro tunc, ut in causa, & veluti in radice, prævidit. Deinde in
quarto signo rationis, ex omnibus hominibus quos infectos originali peccato prævidit, efficaciter
ex meritis Christi venturi quosdam elegit ad gloriam, & alios in penam ejusdem originalis peccati,
& ad ostensionem suæ iustitiæ erga illos, & majoris misericordiæ erga electos, voluit
permitti esse ut deficeret à consecutione gloriæ, seu positive eis non voluit gloriam. In quinto
autem signo rationis, ex vi hujus intentionis, excogitavit media apta ad consecutionem talis finis,
& videns in aliquibus hominibus esse aptum medium in solo originali peccato eos relinquere,
in alijs vero permittere ut cadant in hæc vel illa peccata actualia, ac in illis perseverent, hæc
permissiones per subsequenter electionem approbavit. Et tandem in sexto signo, per actum imperij
sui intellectus, hæc media ad prædictum finem ordinavit: in qua ordinatione mediæ, formaliter
consistit reprobatio, ut supra ostendimus.

Inferes secundo: Voluntatem antecedentem quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, possit
dici conditionatam, non solum in sensu supra nobis art. 2. exposto, quia scilicet Deus vellet efficaciter
omnes homines salvos fieri, si hoc pateretur naturæ defectibus suavitè gubernanda, sed etiam
quia Deus vellet illos salvare, & efficaciter ad vitam æternam perducere, nisi eos videret
peccato originali infectos, & nisi illos primi culpa parentis odiosos & execrabiles fecisset. Patet hoc ex dictis articulo præcedenti, ubi ex
doctrina D. Augustini & S. Thomæ ostendimus, causam motivam reprobationis in hominibus
fuisse peccatum originale. Cui sententiæ favet etiam D. Gregorius libro 4. Moral. ubi ait: *Si primum
peccatum nullum peccati putredo corrumpere, nequaquam ex se filios gehennæ generaret, sed in quo
nunc per Redemptorem salvandi sunt, soli ab illo electi nascerentur.* Quod Gregorius dicitur explicat S.
Thomas quodlib. 5. art. 8. his verbis: *Quod verum Gregorius dicit, quod si primus homo non peccasset, nequaquam
ex se filios gehennæ generaret, sed verum est; non enim in filios transfunderet peccatum
originale, secundum quod homines filij iræ nascerentur, quod autem subdit, quod hi soli qui nunc salvandi sunt nascerentur,
intelligendum est quod pronomen facti simplicem demonstrationem, quia videlicet soli electi nascerentur,
quantum est ex ratione originis, non autem demonstrationem personalem, quia alia persona essent hominum qui salvarentur.* Hæc S. Thomas, quibus Gregorius exponit, quod si primus peccator non peccasset, soli electi generarentur, licet non essent iidem qui modo salvantur, ex qua doctrina clarè convincitur, quod de facto quotquot reprobatii sunt, propter peccatum originale reprobatii fuerunt.